Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в Освенцімі
Університет прикладних наук в м. Ельблонг
Пряшівський університет
Волинський національний університет ім. Лесі Українки

Становлення особистості: персоногенетичний контекст

Збірник тез доповідей

III Міжнародної науково-практичної конференції

Україна, Мукачево 23-24 квітня 2025 р.

Mukachevo State University
Psychology Chair
The Witold Pilecki State University in of Applied Sciences in Oświęcim
University of Applied Sciences in Elblag
Pryaszów University
Lesya Ukrainka Volyn National University

Personality Formation: Personogenetic Context

Collection of theses
III International Scientific and Practical Conference

Mukachevo April 23-24, 2025

УДК 159.923.2:159.922(043.2)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (Протокол № 3 від 23.05.2025 р.)

С11

Становлення особистості: персоногенетичний контекст: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції, 23-24 квітня 2025р., м. Мукачево / ред. кол. Л. І. Капітан (гол. ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2025. 157 с.

Редакційна колегія:
Капітан Л. І. – д. істор. н., професор (голова); Туріс І. Ю. – к. філол. н., доцент; Корнієнко І. О. – д. психол. н., професор; Щербан Т.Д. – д. психол. н., професор; Брецко І. І. – к. психолог. н., доцент; Воронова О. Ю. – к. психолог. н., доцент.

©Мукачівський державний університет, 2025

економічних умовах.

Література:

1. Lazarus R. S., Folkman S. Stress, appraisal, and coping. New York: Springer Publishing Company, 1984. 445 p.
2. Hochschild A. R. The Managed Heart: Commercialization of Human Feeling. Berkeley: University of California Press, 2012. 336 p.
3. Bandura A. Self-efficacy: The exercise of control. New York: W. H. Freeman, 1997. 604 p.
4. Hobfoll S. E. Conservation of resources: A new attempt at conceptualizing stress. *American Psychologist.* 1989. Vol. 44, no. 3. P. 513–524.
5. Handbook of Emotion Regulation / ed. J. J. Gross. 2nd ed. New York: Guilford Press, 2014. 682 p.

УДК 81:159.923.38(043.2)

ОКСАНА ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК
к.пед.наук, доцент кафедри англійської мови,
літератури з методиками навчання
Мукачівський державний університет
ВАЛЕРІЯ БОЖУК
здобувач освіти факультету міжнародних економічних відносин,
спеціальності 035.10 «Філологія. Прикладна лінгвістика»
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ДО ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ОБДАРОВАНОСТІ ТА ЇЇ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Вивчення проблеми обдарованості завжди було в центрі уваги педагогів, психологів, вчителів-практиків, методистів. Про це свідчать численні наукові, методичні публікації, науково практичні конференції. Серед вчених, які вивчали проблему здібностей і обдарованості можна назвати як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників, зокрема Е. Е. Антонова, Г. С. Костюк, Н. П. Волкова, Е. І. Кульчицька.

Сучасні дослідники розглядають обдарованість як високий рівень розвитку здібностей, який супроводжується високими досягненнями в певній галузі діяльності. Лінгвістичні здібності - це складна динамічна структура, співвідношення компонентів якої змінюється з віком і рівнем володіння іноземною мовою.

На думку вчених, показниками лінгвістичної обдарованості вчителів іноземної мови є фонематичний слух, одночасне сприйняття вербальних одиниць, яскраво виражена вербальна пам’ять, яка проявляється в швидкому і легкому створення вербальних асоціацій, швидкість і легкість освіти функціональнолінгвістичних узагальнень, що знаходить відображення в відносно швидкому формуванні почуття правильності мови, наявність узагальнених умінь структурувати вербальний матеріал; гнучкість трансформаційних процесів в мовної діяльності і т.д. [2].

Лінгвістична обдарованість характеризуються: здатністю до прискорених процесів мислення іноземною мовою, креативністю у виборі способів комунікації іноземною мовою, стійкої мотивацією до вивчення іноземної мови, можливістю використання отриманих знань в нових контекстах.

Лінгвістична обдарованість - це комплексне явище, що поєднує в собі розвиток високих лінгвістичних здібностей людини, сукупність необхідних для цього умов і достатню мотиваційну базу. В даному визначенні мова йде як про вивчення і володіння рідною мовою, так і про іноземні мови (англійська, німецька, французька та ін.). Знання іноземних мов не тільки є важливим аспектом розвитку повноцінного члена суспільства, а й, на сучасному етапі розвитку людства, допомагає визначити професійну спрямованість, розширити наукові горизонти і досягти успіху в роботі.

Лінгвістично обдарована особистість в досить швидкому темпі формулює думки засобами іноземної мови, допускаючи при цьому незначну кількість помилок. Вони можуть легко вводити елементи власної мови за аналогією з уже відомими.

Дослідники вказують на такі структурні компоненти лінгвістичної обдарованості:

1)психофізіологічні особливості людини, яка вивчає мову, різні види пам'яті та мислення,

уяву, увагу тощо;

2) наявність та рівень розвитку лінгвістичних здібностей;

3) особистісний аспект кожного, хто прагне досягти розвитку лінгвістичної обдарованості,

зокрема наявність мотивації у вивченні мови;

4) лінгвістична креативність[1,2].

Важливим критерієм лінгвістичної обдарованості є сформованість власних мотивів і цілей комунікативної професійної діяльності вчителя іноземної мови як запоруки власної самореалізації та саморозвитку; продуктивне відтворення теоретичних положень і понять комунікативно орієнтованого навчання в практичній діяльності; професійні вміння реалізації комунікативно орієнтованих технологій навчання іноземної мови; володіння навичками самоаналізу, самооцінки, самоконтролю, самоактуалізації; корегування процесу власного розвитку шляхом втілення комунікативно орієнтованих технологій навчання іноземної мови під час педагогічної практики, що визначено завданнями програми.

Отже, лінгвістична обдарованість є елементом лінгвістичної креативності. Дана категорія визначається як синтез лінгвістичних здібностей, мотивації та допоміжних чинників розвитку обдарованості. Реалізація лінгвістичної обдарованості відбувається за допомогою формування комунікативних стратегій, зміст якої враховує оригінальність, результативність та соціальну прийнятність викладу матеріалу.

Література:

1. Антонова О. Є. Теоретичні та методичні засади навчання педагогічно обдарованих студентів: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. 472 с.

2. Кульчицька О. І. Соціальне середовище у розвитку обдарованості. *Обдарована дитина*. 2007. № 1. С. 25–31.

3. Ліференко Д. О. Лінгвістична креативність як вид спеціальної обдарованості. *Освіта та розвиток особистості.* 2013. № 1. С. 63–65.

45. Тадеєв П. О. Креативність і творчість особистості: американський підхід: монографія. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2008. 240 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
тел./факс +380-3131-21109
Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua
E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua
Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: http://dspace.msu.edu.ua:8080
Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: http://msu.edu.ua/library/